

UTLAND

Leder: **TROND OLAV SKRUNES** tlf. 55 21 45 23
e-post: utland@bt.no

EKSTREME FORHOLD: Folk løper for å unnsnippe uværet i den indiske delstaten Orissa tidligere i høst. Kraftig storm og heftige regnskylt førte til store ødeleggelser og tap av menneskeliv. Dårlig infrastruktur og befolkningsvekst, og ikke klimaendringer, er hovedårsaker til at skadeomfanget ved ekstremvær øker.

– Det finnes ikke bevis for at økningen i naturødeleggelser i verden skyldes mer ekstremvær, sier den svenske professoren Lennart Bengtsson.

– Forskere overdriver om klima

ATLE ANDERSSON
atle.andersson@bt.no

Bengtsson mener mange klimaforskere overdramatiserer fremtidsutsiktene.

Fredag besøkte han Nansensenteret i Bergen der han holdt gjesteforelesning om ekstremværhendelser før og nå.

Han har tidligere provosert det etablerte forskningsmiljøet med å delta i en britisk tankesmie som ofte omtales som en samling av klimaskeptikere.

Bengtsson mener det ikke er vitenskapelig grunnlag for å fastslå at ødeleggelsene etter ekstremvær er verre enn før på grunn av klimaendringer.

– **Dårlig hukommelse**

– Hovedårsaken til at vi opplever

større ødeleggelser og kostnader enn tidligere, er befolkningsøkning, mer sårbar infrastruktur og den økonomiske veksten, sier Bengtsson.

Svensken er blant annet er professor ved University of Reading og leder for det vitenskapelige rådet ved Nansensenteret i Bergen. Han mener mange forskere, politikere og medier skaper et feilaktig inntrykk av at alle ekstreme hendelser skyldes global oppvarming.

– I dag finnes det milliarder av mennesker i verden som kan sende bilder av ødeleggelser med sine mobiltelefoner. Folk får det klare inntrykk at det blir mye verre, og politikere har bestemt seg for å knytte ekstremvær til klimaendringer. Men de har

ikke hukommelse som strekker seg lenger enn én måned, sier Bengtsson.

Vær eller klima?

Han sier folk flest heller ikke klarer å gjøre et skarpt skille mellom vær og klima.

– Vær er kaotisk, og forårsaker ekstremvær som orkaner og tornadoer, sier Bengtsson.

I foredraget presenterte professoren eksempler som viser at varmere rekorder ikke bare er et fenomen av nyere dato.

– Den varmeste dagen i Uppsala var i 1865 og det tørreste året i byen var i 1875. Hadde disse rekordene vært satt i dag, ville vi hatt store reportasjer på svensk TV om at disse rekordene skyldes klimaendringer, sier Bengtsson.

Klimaprofessor Lennart Bengtsson mener
FOTO: BISWARAJAN ROUT, AP

Han sier det heller ikke er noen økende trend i hyppigheten av tropiske orkaner i USA det siste hundreåret.

– Ikke klimaskeptiker

– Jeg kan med min beste vilje heller ikke se at det er noen global trender når det gjelder tropiske stormer og orkaner, sier han.

Forskere som var til stede på gjesteforelesningen fredag, mener Bengtsson burde presentert lengre tidsserier for temperaturutvikling enn å trekke frem enkelt dager eller år som var spesielt varme eller tørre i det nittende århundret.

Lennart Bengtsson var på forhånd klar over at han kom til å terge på seg forskerkolleger, og innledet derfor foredraget

DETTE ER ...

Lennart Bengtsson

- Svensk meteorolog og professor som er tilknyttet University of Reading, Storbritannia.
- Leder av vitenskapsrådet ved Nansensenteret for miljø og fjernmåling i Bergen.
- Har tidligere vært direktør ved Max Planck Institute for Meteorology i Hamburg.

- Bengtsson har vunnet flere priser for sin forskningsinnsats.
- Han har de siste årene uttrykt seg kritisk til deler av klimaforskningen, blant annet forskjeller mellom observerte resultater og modellsimuleringer.

Mange klimaforskere er svært emosjonelle

Lennart Bengtsson

med å si at han håpet å unngå å bli rammet av tomatkasting fra forsamlingen.

Overfor BT avviser han å være klimaskeptiker i begrepet vanligste betydning.

– Jeg er en vitenskapsmann med et naturlig, kritisk utgangspunkt, sier han, før han utdyper om sitt syn på global oppvarming:

Omstridt tankesmie

– Det er absurd å påstå at menneskene ikke påvirker klima, men det store spørsmålet er hvor mye, og hvor store disse endringene blir i fremtiden, sier Bengtsson.

Lennart Bengtsson ble tidligere i år medlem av forskerrådet til den britiske tankesmien Global Warming Policy Foundation (GWPF), en organisasjon som ble grunnlagt i 2009 av den konservative, britiske politikeren Nigel Lawson. Et av formålene med tankesmien er å demme opp for det de mener er den overdrevne frykten for global oppvarming.

Bengtssons inntreden i dette nettverket skapte rabalder, og han trakk seg senere ut. Hans begrunnelse var det han kalte et «enormt gruppepress» fra kolleger over hele verden, og en situasjon som var i ferd med å gå på liv og helsen løs. Han sammenlignet forholdene med McCarthy-tiden i USA, da det ble drevet jakt på- og kampanje mot venstreside radikale personer i stor stil. Bengtsson meldte seg derfor ut av GWPF etter noen uker.

– Lav takhøyde

Han fastholder likevel kritikken av det etablerte klimaforskningsmiljøet som lite lydhør for avvikende synspunkter.

– Mange klimaforskere er svært emosjonelle og det er ikke spesielt høyt under taket. Man blir fort stemplet som klimafornektet uten grunn, og mange underslår kompleksiteten i klimasystemet og vektlegger heller dramatiske scenarier. Det er viktig at forskerne formidler ba-

lansert kunnskap, sier Bengtsson.

At menneskene er årsak til global oppvarming som følge av utslipp av klimagasser, er imidlertid hevet over tvil, mener Bengtsson.

– Det er svært sannsynlig, og jeg tror ikke noen kan komme opp med en bedre forklaring, sier han.

«Bagatelliserer»

Konsekvensene av klimaendringene vil, ifølge Bengtsson, sannsynligvis bli mer tørke i noen regioner, mens områder som alt har mye nedbør, vil få enda mer. – Vi vil neppe få noen økning i antall tropiske stormer og sykkloner, sier han.

Direktør ved Bjerknessenteret for klimaforskning, Tore Furevik, mener Bengtsson er selektiv i valg av dataene han presenterer.

– Bengtsson liker å provosere, og bagatelliserer problemene som klimaendringer forårsaker. Det er blitt flere varmere dager og mer hyppig nedbør. Han nevner heller ikke at en spesialrapport fra FNs klimapanel fra 2011 viser at ekstreme værhendelser er blitt mer vanlig. Bengtsson påpeker at det ikke har vært noen økning i tropiske orkaner, men det er også i tråd med konklusjonene til FNs klimapanel, sier Furevik.

Forskerkollega Ellen Viste ved Bjerknessenteret svarer slik på Bengtssons kritikk av manglende åpenhet i klimaforskningen:

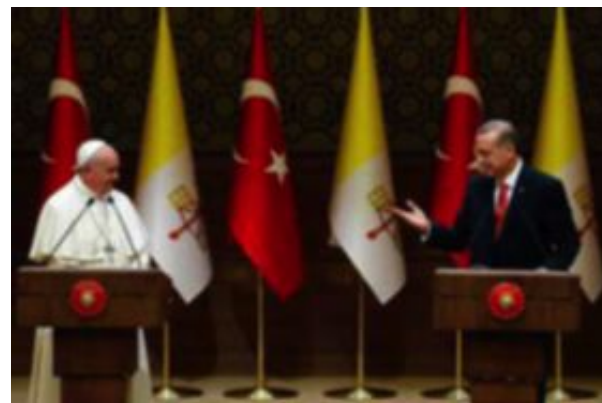
– Det er synd Bengtsson opplever det slik. Jeg kjenner ikke hans nærmiljø, men kjenner meg ikke igjen i bildet han skaper. Selvfølgelig foregår det faglige diskusjoner i klimaforskningsmiljøet, og det er ingen der som påstår at alle typer ekstremvær blir verre i et varmere klima. Det er heller ikke nytt at befolkningsvekst og økonomisk fremgang både har økt og vil fortsette å øke kostnadene ved naturkatastrofer. Dette er blitt påpekt både i rapportene fra FNs klimapanel og fra forsikringssektoren i en årrekke, sier Viste.

Paven tror på dialog mot ekstremisme

ANKARA: Pave Frans mener religioner må komme sammen til dialog for å få en slutt på ekstremismen i Midtøsten. Fredag kom paven til Tyrkia, der han som den første utenlandske lederen besøkte president Recep Tayyip

Erdogans nye og kontroversielle presidentpalass. Besøk blir sett på som viktig for å bygge bru mellom religioner på et tidspunkt der ekstremistene i Den islamske staten (IS) har kontroll over store områder i Syria og Irak. NTB-AFP

64 drept i moské i Nigeria

KANO: Minst 64 mennesker skal ha blitt drept og 126 såret i et bombeangrep mot en moské i Kano, Nigerias nest største by. Det opplyser en anonym tjenestemann i redningstjenesten til nyhetsbyrået AFP. Dødstallet skal være basert på hvor mange døde som er kommet inn til bare ett av byens sykehus. NTB-AFP-REUTERS

Masseslakt på festival i Nepal

KATMANDU: Nepalske hinduer slaktet fredag tusenvis av dyr og fugler med sverd i et ritual til ære for gudinnen Gadhimai. Titusener av hinduer deltok fredag i den to uker lange festivalen som blir holdt hvert femte år i Gadhimai-tempelet nær grensen til India. NTB-REUTERS-DPA

Finland sier ja til homoekteskap

HELSINKI: Riksdagen i Finland godkjente fredag et forslag om å legalisere ekteskap mellom personer av samme kjønn. Homofile par i Finland har siden 2002 kunnet inngå sivil partnerskap, men har fram til nå ikke fått lov til å gifte seg. NTB-REUTERS

Dødelig uvær i Frankrike

PARIS: Fire mennesker er døde og flere er savnet etter at kraftig uvær veltet trær, rev av hustak og utløste store og plutselige oversvømmelser i det sørlige Frankrike. Soldater, redningsarbeidere og dykkere har gjennomført flere titalls redningsoppdrag i regionen, som har blitt rammet av mye uvær de siste ukene. NTB-AFP

Vi vil ikke bryte prinsippet om fri flyt og stenge dørene våre, men det er ikke en kravløs rettighet.

Storbritannias statsminister David Cameron vil innskrenke innvandring fra EU

